

Zasedání odborné pracovní skupiny CEFS ve Španělsku

Ve španělské Zamoře se 27. a 28. října 2022 uskutečnilo setkání odborné pracovní skupiny Evropského sdružení výrobců cukru (CEFS) pro cukrovou řepu, kterého se zúčastnili zástupci členů CEFS z nejvýznamnějších produkčních regionů EU. Hostitelem byla společnost Azucarera patřící do nadnárodní skupiny AB Sugar, která v zemi provozuje tři řepné cukrovary (Miranda de Ebro, La Bañeza a Toro) a jednu rafinerii (Guadalete). Zbývající cukrovar patří kooperativě ACOR.

Jednání se uskutečnilo po covidovém období a na účastnících bylo patrné, jak jsou rádi, že se mohou opět setkávat a diskutovat aktuální problémy. Zejména otázky ekonomiky výroby cukru z pohledu extrémního nárůstu všech nákladů (energie, chemie, obaly, pohonné hmoty ad.) i možné dopady v souvislosti s válkou na Ukrajině. Všichni účastníci konstatovali, že situace v celém sektoru je velmi složitá a bude třeba hledat cesty, jak aktuální kampaň, ale nejen tu, ekonomicky ustát a dostát svým závazkům vůči dodavatelům, zejména pěstitelům cukrové řepy.

Program akce se skládal ze dvou částí, první den se účastníci přesunuli ze Zamory do cukrovaru v městečku Toro. Přítomné členy a i generální ředitelku CEFS Marii-Christine Riberu přivítal předseda pracovní skupiny Guy Paternoster, který jednání zahájil. Za hostitele vystoupila Salome Santos Lorenzo, která představila společnost Azucarera. Ta od roku 1903 vyrábí cukr z řepy produkované v regionech Kastilie a León, Andalusie, La Rioja, Baskicko, Navarra a Aragonie. Dováží také „surový“ třtinový cukr, který rafinuje. Má i dvě balicí centra, jednu výrobní na tekuté cukry a speciality s cukrem. Zaměstnává celkem 1 221 pracovníků (23 % žen), cukrovku nakupuje od cca 4 tis. pěstitelů, z toho Toro od 378 pěstitelů. Cukrovar zahájil první kampaň v roce 1944, aktuálně zaměstnává 178 pracovníků (29 % žen). V kampani 2014/2015 zahájil sušení cukrovarnických řízků s využitím sluneční energie. Pro společnost Azucarera jsou výzkum a inovace základní podmínkou rozvoje, vytváří i další produkty a funkční přísady pro potraviny pro lidi i zvířata, hnojiva a produkty pro zemědělství a průmysl. Vyrábí také elektřinu a páru, aby bylo dosaženo energetické soběstačnosti. Hlavními oblastmi spolupráce s pěstiteli jsou pro společnost Azucarera precizní zemědělství, technologická doporučení (úspory vody a energií, setí a ošetřování cukrovky), výzkum a vývoj (prevence chorob a škůdců) i spolupráce s dalšími technologickými firmami (využívání dronů a satelitních dat pro monitoring). Z následné diskuse vyplynulo, že Azucarera jedná při sjednávání dodavatelských smluv již výhradně jen s pěstiteli bez pěstitelského svazu, což je podle zástupců společnosti efektivnější a operativnější.

Po úvodní prezentaci následoval vlastní program. V diskusi se k jednotlivým bodům (úč. látky POR, neonikotinoidy, udržitelné používání POR, bilance O₂/CO₂, šlechtitelské techniky, hospodaření s uhlíkem, aktuální stav SZP, limity reziduí atd.) vyjadřovali přítomní zástupci osmi zemí. Napříč spektrem poskytnutých informací se nesl tíživý aspekt aktuální energetické situace. Za Česko vystoupili v diskusi Ing. Karel Chalupný a Ing. Jiří Sedliský, kteří krátce informovali o situaci u nás.

Na závěr jednání dne vystoupily s prezentací studie REMORCAR zástupkyňe společnosti ITACYL Aurora Sombrero a Carmen Asensio. Studie se zabývá bilancí uhlíku v cukrové řepě a dalších zavlažovaných plodinách.

Druhý den jsme navštívili několik pěstitelů cukrové řepy spolupracujících s Výzkumnou asociací pro cukrovou řepu (AIMCRA), která byla založena v roce 1966 v Aula Dei (Zaragoza) z iniciativy cukrovarnického průmyslu. Účastní se činnosti IIRB a udržuje úzké vztahy s dalšími mezinárodními a národními výzkumnými centry, univerzitami a státními i autonomními orgány. Od roku 1980 je AIMCRA interprofesním sdružením, v jehož řídicích a finančních orgánech se rovným dílem podílejí pěstitelé řepy a cukrovarnické podniky.

Účastníkům jednání bylo představeno fungování závlah (viz foto na další straně), které jsou komplexním systémem využívajícím moderní sledovací technologie (drony, satelitní data) a umožňují v oblastech s velmi malými úhrny srážek docílovat výnosy cukrové řepy 100–140 t·ha⁻¹ s cukernatostí nad 18 %. Vše funguje díky dobré spolupráci s cukrovarnickými podniky.

Josef Pojer, ČMCS

Obsáhlejší sdělení naleznete na www.cukr-listy.cz.

Francie

Podle prvních odhadů ministerstva zemědělství bude úroda řepy ve Francii s velkou pravděpodobností hluboko pod několikaletým průměrem. Výnos podle odhadu bude 81,9 t·ha⁻¹ při 16% cukernatosti, což je mírně horší proti průměru let 2017–2021 (82,4 t·ha⁻¹) a významné zhoršení proti průměru roku 2021 (85,5 t·ha⁻¹). Celková produkce řepy ve Francii se v roce 2022 očekává ca 32,92 mil. t, což je o 4,2 % méně než loni a o 10,9 % méně oproti průměru let 2017–2021.

Německo

V říjnu byl v Německu publikován druhý odhad produkce pro rok 2022/2023 (první odhad byl zveřejněn v září). Osevní plocha cukrovky byla 360 816 ha, mírně nižší je nový odhad výnosů 69,3 t·ha⁻¹ (předchozí odhad byl 70,5 t·ha⁻¹ a tříletý průměr 76,0 t·ha⁻¹) a odhadovaná cukernatost klesla na 18,1 % (první odhad byl 18,3 %, tříletý průměr 17,7 %). V kampani 2022/2023 se v Německu očekává zpracování 25,0 mil. t řepy (první odhad byl 25,44 mil. t a tříletý průměr je 27,33 mil. t) a výroba cukru 4,05 mil. t (v prvním odhadu 4,07 mil. t, tříletý průměr 4,29 mil. t).

Itálie – Nové silo v Lombardii

S cílem navýšit transportní kapacitu mezi Německem a Itálií budují společně obě země terminál se čtyřmi sily v Lombardii. Ten má zvýšit skladovací i distribuční flexibilitu společnosti Südzucker, která patří ke klíčovým hráčům italského trhu. V budoucnu by tak měl cukr být dovážen z Německa vlaky. Sila měla zahájit provoz se začátkem kampaně 2022/2023.

Moldávie

Moldávie předpokládá, že letošní sklizeň cukrové řepy bude v zemi nejnižší za posledních deset let. Očekávané výnosy se pohybují kolem 1,9–2,2 t·ha⁻¹ (desetiletý průměr je 3,4 t·ha⁻¹). Plocha řepy je navíc 13 tis. ha, což je o 3 tis. ha méně než o rok dříve. Další překážkou pro místní pěstitele jsou také vysoké ceny osiv, hnojiv i služeb. Problémem jsou i rostoucí ceny energií (zemního plynu), a proto je pravděpodobné, že se cukrovary začnou vracet ke spalování uhlí.